

01 feb 2025 -08:23

Zakia Khattabi legt 180 aanbevelingen op tafel voor een rechtvaardige transitie in België

De federale minister van Klimaat, Omgeving, Duurzame Ontwikkeling en de Green Deal heeft vandaag een laatste belangrijke bijdrage van haar kabinet gepresenteerd: een rapport met 180 aanbevelingen die gericht zijn op het waarborgen van een eerlijke transitie in België. Dit document, het resultaat van twee jaar overleg met de Belgische samenleving, is een grote primeur op Belgisch en Europees niveau.

Zakia Khattabi legt 180 aanbevelingen op tafel voor een rechtvaardige transitie in België

Op 24 mei 2022 gaf Zakia Khattabi het startschot voor de Staten Generaal van de eerlijke transitie door een hoog comité van wetenschappelijke experts en academici in te stellen. Hun opdracht was om te antwoorden op de essentiële vraag: "Hoe institutionaliseren we de eerlijke transitie in België?". Hierop volgde een overlegproces met georganiseerde maatschappelijke organisaties, een grote conferentie tijdens het Belgische voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie, en uiteindelijk een breed panel van willekeurig gekozen burgers, waaronder een significante groep mensen in armoede of met een handicap, die zich gedurende vier weekends bijeenkwamen om dit cruciale thema te bespreken.

"Dit rapport is het resultaat van twee jaar werk met mijn teams, wat heeft geleid tot 180 aanbevelingen voortgekomen uit de États Généraux en de Europese Conferentie voor een Eerlijke Transitie in België. Deze aanbevelingen zijn ontwikkeld met behulp van bijdragen van wetenschappelijke experts, belanghebbenden, burgers uit alle hoeken van het land, waaronder mensen in een preciaire situatie of met een handicap, en federale overheden. Het is een ongekende benadering, in België, Europa en waarschijnlijk zelfs verder! Een enorme inspanning van overleg en verzameling. De voorstellen zijn gericht op het bereiken van duurzaamheid terwijl sociale rechtvaardigheid wordt gewaarborgd en de meest kwetsbaren worden ondersteund, gebaseerd op de negen planetaire grenzen om onze sociaal-economische systemen te transformeren", verklaarde de vertrekkende minister.

Drie belangrijke uitdagingen komen naar voren:

- Ø De noodzaak om onze productie- en consumptiemodellen te transformeren om de regeneratiecapaciteit van de planeet te respecteren (van de negen planetaire grenzen zijn er zes overschreden);
- Ø De sociale ongelijkheden verminderen om een eerlijke transitie te garanderen waarbij de kosten en voordelen eerlijk worden verdeeld;
- Ø De internationale solidariteit versterken, vooral met de landen in het Zuiden, die lijden onder de

klimaatrampen en milieukrisissen.

Het rapport identificeert vier essentiële systemen die moeten worden getransformeerd voor een eerlijke transitie:

o Het voedselsysteem en de landbouw: bijvoorbeeld door de btw op basisvoedingsmiddelen zoals brood, melk, water en seizoensgebonden fruit en groenten te schrappen. Door belastingen in te voeren op producten met een hoge emissie-intensiteit om de schade aan het klimaat te verminderen. Door gezonde en duurzame voeding gratis aan te bieden op scholen, enz.

o De huisvestings- en bouwsector: bijvoorbeeld door een renovatiefonds op te richten waaraan alle eigenaars (van hun hoofdwoning en eigenaars van meerdere panden) regelmatig bijdragen betalen (bijvoorbeeld elke x jaar) via een belasting.

o Het gezondheidszorgsysteem: bijvoorbeeld door een nieuwe tak van de sociale zekerheid te ontwikkelen die zich richt op milieu-risico's, of door het bestaande systeem aan te passen om deze risico's beter te ondervangen. Door de overheidsontwikkeling (ODA) te concentreren op investeringen in publieke gezondheidszorg en zorg om nationale gezondheidsystemen op een duurzame manier te versterken, enz.

o Het mobiliteit- en transportsysteem: door de toegankelijkheid en efficiëntie van het openbaar vervoer te verbeteren, bijvoorbeeld door het fiscale kader voor duurzame mobiliteit te hervormen. Door het mobiliteitsbeleid af te stemmen op de klimaatdoelen, het fiscale kader voor bedrijfswagens te hervormen, de subsidies voor fossiele brandstoffen te verminderen en alternatieven met lage koolstofemissies te bevorderen, zoals elektrische voertuigen.

"Om de uitvoering van deze aanbevelingen te waarborgen, zijn verschillende horizontale hefboomen geïdentificeerd: werkgelegenheid, onderwijs en opleiding, financiën en investeringen, hulpbronnen en energie, gendergelijkheid, armoedebestrijding en internationale solidariteit. Dit rapport biedt een gestructureerd visie om beleidsmakers, sociale partners en de samenleving te begeleiden bij de uitvoering van een eerlijke transitie. Alles ligt nu op tafel, het enige wat ontbreekt is politieke wil om alle kansen die de transitie biedt te grijpen, terwijl we ervoor zorgen dat niemand aan de kant blijft staan."

Zakia Khattabi, minister van Klimaat, Leefmilieu, Duurzame
Ontwikkeling en Green Deal
Finance Tower
Kruidtuinlaan 50 - 5de verdieping
1000 Brussel
België
+32 2 220 20 11
<https://khattabi.belgium.be>
info@Khattabi.fed.be

Adrien Lecomte
Woordvoerder
+32 497 82 39 56
adrien.lecomte@khattabi.fed.be